

maalet om, hvorledes disse Penge er blevet anvendt, om disse 6—700 Mill. Kr. er blevet anvendt paa bedst mulige Maade, om vi har faaet det mest mulige for dem, eller om det — det antydede jeg — kunde tænkes, at der var visse Punkter, hvor Udviklingen ikke var blevet saa god, som den burde have været, og hvorved altsaa hele Forsvarsinstitutionens Holdbarhed kunde være svækket.

Med Hensyn til de Udtalelser om Forsvarsordningen af 1909, som det ærede Medlem fra Lyngby (Wilmann) citerede, er det ganske rigtigt, at vi fra vor Side ikke fandt, at Forsvarsordningen af 1909 var den saglig bedste. Hovedindvendingen imod den var den, at det bestemtes, at Københavns Befæstning til Lands skulde nedlægges i 1922. Nu kom den store Krig, som vi forudsaa, ligesom Venstre forudsaa den. Den kom jo før 1922, og det har altsaa ikke vist sig, om vor Hovedindvending, nemlig, at det, at vi kun skulde have en halv Fæstning efter 1922, var en daarlig Ordning, ikke var berettiget. Det ærede Medlem fra Fredericia (L. Rasmussen) udtalte paa Socialdemokraternes Vegne, at han havde den Tro, at vi var kommet lige saa godt igennem Krigen, hvis vi havde staaet med Socialdemokraternes Forslag gennemført, og det gik jo ud paa Afrustning. Det glæder mig, at den højtærede Forsvarsminister ikke ser saaledes paa Sagen som det ærede Medlem fra Fredericia. For saa vidt er vi altsaa enige paa det Punkt: at det ikke vilde have været heldigt, om vi var gaaet Verdenskrigen i Møde uden noget Militærvæsen, altsaa med en fuldstændig Afrustning. Jeg har ikke sagt, at Begivenhederne under Krigen har vist, at Forsvarsordningen af 1909 var den rigtige, men jeg har sagt, at det har vist sig, at vi har kunnet komme uberørt igennem Krigen med denne Forsvarsordning, medens det er ganske usikkert, hvorleds det vilde være gaaet, hvis vi var kommet til at staa med enten den af det radikale Parti eller den af Socialdemokraterne foreslaaede Ordning. Jeg har heller ikke undervurderet Ministeriets Fortjenester; det vilde være meget malplaceret at staa op her af partipolitiske Hensyn og sige, at dette Ministerium ikke havde opfyldt sin Pligt overfor Udlandet, at det havde styret daarligt i den Retning. Det har jeg altsaa heller ikke sagt det mindste om. Det har jo vist sig, at vi har kunnet komme igennem Krigstiden med dette Ministerium, og maa-ske den højtærede Forsvarsminister har den Tro, at vi ikke var kommet igennem den med et andet Ministerium; men det er da ogsaa en Trossag.

Hvad angaar Spørgsmaalet om, hvem der fik Ret med Hensyn til Opfattelsen af vore Neutralitetsforpligtelser, da synes jeg, at alt tyder paa, at vi havde Ret og ikke den højtærede Minister. Vi har i alt Fald Erfaringens Vidnesbyrd for os paa det Punkt.

Med Hensyn til Kommissionens Sammensætning vil jeg understrege, at naar den højtærede Minister rent ud indrømmer, at Formanden og Næstformanden skal udtages efter politiske Hensyn, hvilket formodentlig paa almindelig Dansk vil sige, at der til Formand vil blive valgt et Medlem, der tilhører det radikale Parti, og til Næstformand en Socialdemokrat eller omvendt, saa forekommer dette mig rigtigt nok at være noget uheldigt. Jeg tror, at Kommissionens Arbejdsdygtighed og Til-liden til den ude i Befolkningen vilde blive større, hvis Ministeriet benyttede sin eventuelle Adgang til at beskikke Formand og Næstformand til at tage saglige Hensyn og se bort fra partipolitiske Hensyn, og jeg er enig med den højtærede Forsvarsminister om, at vi ikke i Øjeblikket uden Nødvendighed skal begynde paa at rippe op i Fortidens Stridigheder.

Jeg vil slutte mig til den Udtalelse, der er fremkommet fra mange Sider, at hvad det gælder om i Fremtiden, det er, at vi, hvis vi kan faa nogen Indflydelse paa de kommende Forhandlinger om Folkenes Forbund, gør os Umage for, at der ikke bliver paalagt de neutrale Stater for store Forpligtelser, at vi altsaa i det hele taget kan slippe saa billigt som muligt. Der er heller ikke mig bekendt af nogen taget et andet Standpunkt i den Henseende. Vi har ikke fra vor Side været glade ved, at der efter vor Opfattelse virkelig paa vilde neutrale Stater strenge Forpligtelser. Den højtærede Forsvarsminister troede, at der paa dette Punkt var en Uoverensstemmelse om den gældende Folkeret, men der er ikke en saadan Uoverensstemmelse; vi vil derimod se at faa Fremtidens Folkeret gjort bedre for de smaa neutrale Stater end den, der gælder i Øjeblikket.

Maa jeg lige føje til med Hensyn til Kommissionens Sammensætning, at man jo slet ikke kan sammenstille den Skolekommission, hvis Nedsættelse var til Behandling forleden Dag, og den Kommission, der nu er Tale om, thi den her foreslaaede Kommission skal jo udelukkende bestaa af Rigsdagsmænd, hvorhos der skal udnævnes to Medlemmer efter Indstilling af Regeringen, og saa forekommer det mig rigtigt nok, at der var al mulig Anledning til, at disse, hvis vi skal have saadanne Medlemmer beskikket udover dem, der vælges af